

Navrhovaná novela zákona o zaměstnanosti: Budou zaměstnavatelé konečně zaměstnávat osoby se zdravotním postižením?

Ve středu 3. července 2024 prošla vládou novela zákona o zaměstnanosti, která přináší důležité změny týkající se zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Novela je nyní v Poslanecké sněmovně. Navrhovaná účinnost novely je 1. 1. 2025 – tedy co nevidět!!

Novela se zaměřuje mimo jiné na úpravu pravidel týkajících se plnění povinnosti zaměstnavatelů zaměstnávat zdravotně postižené osoby tzv. náhradním plněním, ale také na zavedení výhod pro ty zaměstnavatele, kteří aktivně zaměstnávají osoby se zdravotním postižením v rámci svých pracovních kolektivů.

Podle platných právních předpisů musí zaměstnavatelé, kteří mají více než 25 zaměstnanců, splnit zákonem stanovený podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Tuto povinnost mohou zaměstnavatelé splnit různými způsoby:

- přímým zaměstnáním těchto osob v pracovním poměru,
- náhradním plněním formou odběru výrobků nebo služeb od zdravotně postižených osob, nebo
- odvodem určité částky do státního rozpočtu.

Dosud byly všechny tyto možnosti považovány za rovnocenné, což v praxi vedlo k tomu, že zaměstnavatelé často volili náhradní plnění (odběr výrobků a služeb), namísto toho, aby přímo zaměstnávali zdravotně postižené.

V současnosti navíc často dochází k obcházení smyslu náhradního plnění. Někteří zaměstnavatelé totiž vytvářejí účelové společnosti na chráněném trhu práce, tyto společnosti zaměstnávají osoby se zdravotním postižením a následně fakturují výrobky nebo služby mateřské společnosti. Tímto způsobem mateřská společnost formálně splní zákonnou povinnost, aniž by skutečně naplňovala záměr zaměstnávání postižených.

Jaké změny tedy můžeme snad očekávat??

Navrhovaná novela zákona proto klade důraz na to:

- Aby zaměstnavatelé upřednostňovali přímé zaměstnávání osob se zdravotním postižením, což by mělo vést k výraznému zlepšení jejich postavení a integrace na trhu práce.
- Náhradní plnění a odvod do státního rozpočtu by se na základě novely měly stát až druhotnými možnostmi.
- Zaměstnavatelé, kteří již zaměstnávají osoby se zdravotním postižením, budou mít nově možnost snížit svůj odvod do státního rozpočtu. Toto snížení bude vypočítáno podle odstupňovaného koeficientu, který vychází z částky odpovídající průměrné mzdě v národním hospodářství. Novela se tímto snaží dosáhnout toho, aby i ti zaměstnavatelé, kteří dosud zaměstnávání těchto osob neřešili, začali o této možnosti aktivně uvažovat.

Informace jsou aktuální k datu jejich zveřejnění tzn. 27.8. 2024.

Úřad vlády České republiky

